

Klokkenspel in watertoren?

Telkens weer worden we in de sfeer van de monumentenzorg voor verrassingen geplaagd. Zeker, we weten het, we hebben dat al eerder geconstateerd, maar dezer dagen zijn we wel met een heel bijzondere verrassing geconfronteerd. En dit dank zij de heer Rinus de Jong, stadsbeiaardier van Hengelo (O) en documentalist van de Nederlandse Klokkenspelvereniging. Hij doet ons namelijk de suggestie aan de hand de watertoren van Heerenveen niet te slopen, waartoe door het gemeentebestuur is besloten, maar het klokkenspel in de koepel van Crackstate (gemeentehuis) naar de watertoren over te brengen. Dit klokkenspel werd in 1963 aangebracht en is alleen maar langs elektro-magnetische weg bespeelbaar. Een stokkenklavier ontbreekt. De Crackstate is bovendien een vrij laag gebouw en daardoor zijn de klokken niet voldoende hoorbaar. Voor zover de heer De Jong het kan beoordelen, moet het mogelijk zijn de watertoren geschikt te maken voor de opstelling van een middelzware beiaard van 47 klokken met de mogelijkheid van automatische bespeeling en met een stokkenklavier. In dit geval zou er dus sprake zijn van een nieuwe beiaard. De klokken van Crackstate zouden bij de gieter kunnen worden ingeleverd als klokspijs. Daardoor zou de prijs van de nieuwe beiaard al aardig „gedrukt” kunnen worden. Het bestaande klokkenspel telt 37 klokken.

De gemeente Heerenveen zou zich in deze kunnen spiegelen aan het voorbeeld van andere gemeenten, zoals Enschede, dat voor een beiaardherstel f 200.000 op tafel legde; Nijmegen betaalde in een soortgelijk geval f 250.000; Geldrop betaalde f 163.000 voor uitbreiding van het bestaande klokkenspel, enz.

En als het gemeentebestuur van Heerenveen meent dat er voor zo'n beiaard geen geld in kas is, dan zou men nog altijd een beroep op de burgerij kunnen doen, zoals in Zutphen gebeurde waar men in enkele weken f 200.000 bijeen wist te brengen om de beiaard in de Wijnhuistoren te restaureren. Waarom, zo vraagt de heer De Jong zich af, wordt geen beroep op financiële steun van bijv. het Prins Bernhardfonds gedaan of op gelden van de zomerpostzegels. Wie neemt het initiatief in Heerenveen? Het denkbeeld van de heer

heer De Jong lijkt ons alleszins het overwegen waard. 139

Wil men in de koepel van Crackstate een compensatie aanbrengen, dan denkt de heer De Jong aan een Westminster-spel. De Crackstate is vermoedelijk in 1606 door Hypolitus Crack, grietman van de grietenij Engwirden gesticht, in de huidige vorm herbouwd in 1647, met brede classicistische voorbouw, in het midden verhoogd en bekroond door een forse klokkekoepel. De raadzaal is eind 18e eeuw in Lodewijk XVI-stijl gedecoreerd. De toegangsbrug dateert uit 1775; het hek met hardstenen pijlers, van elders overgebracht, zijn 1819 gedateerd.

v.d. W

NS-Zwerftochten

Het verschijnen van het boek „Kijken naar monumenten in Nederland”, uitgegeven onder auspiciën van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, geeft ons aanleiding te wijzen op de mogelijkheid die de Nederlandse Spoorwegen biedt tot het maken van zwerftochten door een 34-tal oude steden.

Op de stations van de desbetreffende steden is een zgn. attractiekaartje verkrijgbaar, dat recht geeft op een routebeschrijving voor de stadswandeling en in een groot aantal gevallen ook op een eenvoudige lunch in de stationsrestaurant.

Voor nadere bijzonderheden verwijzen wij naar de folder van de NS in deze aflevering van Heemschut, aan de stationsloketten verkrijgbaar is.

Het gaan kijken naar monumenten in natura, een culturele vorm van toerisme, met als leidraad het bovengenoemde boek en de NS-folder, wordt aan de leden van de Bond Heemschut warm aanbevolen: een boeiend avontuur dat tot verrassende ontdekkingen kan leiden.